

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO ACUTO.

DISPUTATIO MEDICA
IN AUCTORALIS
RHEUMATISMO ACUTO

AVVENTE ADAMO NUMINE
DE Auctoritate Reverendi admodum Viri
GUILIELMI ROBERTSON S.T.B.
DE Auctoritate Reverendi Patris
HOC NON

Amplius de Naturae et Aetionis
Et Nosologiae Facultatis Medicae Decretis
PRO GRADU DOCTORIS
COMMITTE IN MEDICIS HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
SUNT ET LEGITIME CONSIDERANDIS
ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT
HUGO DUGGAN

WILKESBORO
Soc. Hibern. M.D. DCC. LXXX.
HOC NON
Soc. Auct. et Chir. Grad. S. B.
Hoc non est
In Oculis

Ad diem 22. Junii, hora horaria
EDITHUR
Societatis Auct. et Chir. Grad. S. B.
HOC NON

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
RHEUMATISMO ACUTO;

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GULIELMI ROBERTSON, S.T.P.
ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICAE decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;
ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

HUGO DUGGAN,
HIBERNUS;

SOC. HIBERN. MED. SOC. EXTR.
NEC NON,
SOC. ANAT. ET CHIRURG. GLASG. S. H.

Aggrediar, non tam proficiendi spe, quam experiendi voluntate.

Cic. Orat. ad Brut.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
EXCUDEBAT ADAMUS NEILL CUM SOCIIS.

=====
M DCCXCIII.

DISPENSARY OF THE

IN AUSTRIA

TIMOTHY MOYNIHAN

RHEUMATISM ACUTE

AND THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

OF THE FIRST OF THE

Avunculo carissimo,

TIMOTHEO MOYNIHAN

de RATHBEG,

in Præfectura Kerriensi,

Armigero ;

propter

multa beneficia

et

monita amicissima,

Has Studiorum Primitias,

grato animo,

D. D. Cque

HUGO DUGGAN.

For Miner with most respectful
compliments from the author—

RICCARDO AULDWORTH

de NEWMARKET,

in Præfectura Corcagiensi,

8
Armigero,

virtutibus ornato

et

integritate morum insigni,

Hoc

exiguum quidem sed sincerum

grati animi

monimentum,

offert

AUCTOR.

RICCARDO ARDOWORTH
de NEWARK
DISPUTATIO MEDICA
in Praefectura Corporalis

CORRIGENDA.

Pag. 27. lin. 3. *pro idem lege eadem*

— 30. — 2. — doze — dose

— 36. — 2. — confet — cenfet

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

Rheumatismo Acuto.

RHEUMATISMUS, licet mortem raro profecto afferat, tamen, quippe cum, dum adest, ægrotum gravissimis doloribus excruciet, et interdum diu maneat, sibi medicorum attentionem meritissimò vindicat.

In frigidis regionibus, ubi *diathesis phlogistica* propterea magis valet, quod frigus cor-

A

pus

2 DISPUTATIO MEDICA

pus roborat, quòdque incolæ, majore ex parte, carnibus liquoribusque meracioribus victitant ; quàm in calidioribus, ubi homines rariùs sunt corpore repleti, minùsque in morbos inflammationem habentes proclives sunt, multò frequentius occurrit.

Quinetiam rheumatismus verno, quàm aliis, tempore homines sæpius incescit ; partim quia, cœlo tum in primis lubrico, calor vernus corpus frigoribus hiemalibus constrictum magno-pere incitat, idemque frigore humidulo quidem affici aptius reddit. Ob vicissitudines caloris et frigoris, autumno quoque invadit, sed rariùs.

Causæ, quibus efficitur hic morbus, sunt frigus humido jam corpori admotum, vel humor jam frigido, vel corpori priùs sicco hæc utraque simul.

Sexum profectò utrumque, muliebre autem sæpius, rheumatismus adoritur ; omne temperamentum, sed, præ cæteris, sanguineum. Juniores viribus etiamnum superbientes,

tes, quibusque, ob ætatem, integer est sanguis et corpus integrum, propensius incessit; teneros infantes atque ætate provectiores senesque, ægrius.

Otio et rebus fecundis luxuriantes sæpius multò invadit, quàm exercitatos, qui laborando et sudando famem tolerant; qui congruendo poti, antelucanis horis invitam VENEREM temerè instimulant, quàm qui volentem sollicitantemve sobrius, temperatius, castiusque colunt; qui in literas intenti, intempestiva nocte lucubrantur et expallescent, quàm qui ex tempestivo et recreante somno primo mane experrecti, foràs prodeunt, quò rubescentem AURORAM, solemve nascentem, variamque cœli pulchritudinem, oculis contemplantur.

Rarius rheumatismo laborant homines iis anni temporibus, quibus, five sol extorreat agros, five hi frigore obrigeant, tempestas sese æquabilius atque constantius habet; ideoque,
hieme

4 DISPUTATIO MEDICA

hieme et æstate, hoc morbo plerumque, ex toto, vacant.

Biformem morbum esse rheumatismum, *acutum* modò, modò *vetustum*, omnes inter medicos convenit. De *illo*, acuto nempe, *hoc* integro relicto, fusiùs disputare, apud animum meum statui.

Rheumatismus acutus inopinantem hominem repentinò interdum invadit. Quas, præ cæteris, afficit partes, eæ sunt commissuræ majores, genua nempe, coxendix, et humeri. Quoties repentinè incipit, æger pòst paulò horrescit, rigescit, calescit, inquietatur admodum, fitit, cæterisque febris deinceps signis afficitur. Aliàs, sed rarissimè, præmissa febris rheumatismum artus invasurum significat.

Dolores, quibus cruciantur rheumatici, sæpe ob uno artu, intermediis musculis, ad alium migrant ; et, musculis, qui artum affectum movent, in contractiones citis, semper ingravefcunt.

Artus

Artus correpti, haud multò pòst, tumescunt multùm et rubescunt ; atque, contrectante aliquo vel casu tangente, admodum dolent. Intumescunt artubus, dolores sæpe levantur. Dolet sæpe unus tantummodo artus ; frequentius autem complures simul. Interdiu dolores aliquantisper plerumque remittunt ; noctu verò, dum in lecto cubat æger, calore usque eò exacerbantur, ut ferè intolerabiles fiant.

Per totum profectò morbi cursum, nisi cùm vespere exacerbescunt febris et dolores, urina subrubra est. Ineunte quidem morbo, nulla subsidentia habet ; sed, morbo progrediente et febre aliquanto remissiore, sedimentum furiosum deponit. Verùm enimvero rarò, hoc deposito, solvitur morbus. “ In magna,” ait STORKIUS, “ dolorum exacerbatione, urina
 “ plerumque prodiit tenuis, pallida, quando-
 “ que *stranguriosa* ; decresciente autem dolo-
 “ re, urina primò prodiens erat rufa, secun-
 “ da verò turbida ; et mox fœtuit, ac
 “ posuit

6 DISPUTATIO MEDICA

“posuit sedimentum *furfuraceum* subalbidum *.”

Rheumatismus ab aliis morbis inflammationem habentibus multum differt; in hoc autem potissimum, quod in suppurationem rarissimè definit. Incisis cadaveribus eorum, qui, dum hoc morbo laborabant, mortui sunt, liquor limpidus et tenax, in *tendinum* vaginas effusus, ab introspicientibus conspicitur.

BALLONIUS conspicatus est in corpore hominis, cui scapulæ humerique doloribus rheumaticis sæpe affecta sunt, omnes nervos et ligamenta musculorum, qui ad humeros pertinent, sero tenace oblita.

Huic similia refert DRELINCURTIUS: in cadavere enim hominis, qui hoc morbo mortuus est, reperit supra musculos concretam materiam glutinosam, quæ tres nummos aureos, alii alium, superimpositos crassitie æquabat.

Quinetiam TISSOTIUS, dum, quibus modis finiri possit rheumatismus, refert, ait abscessum,

cujus

* Vid. *Ann. Medic. secund.* p. 121.

cujus ipse complura vidit exempla, in parte affecta vel in vicinis partibus interdum formari. In rheumatici cujusdam femore abscessus provenit, qui a chirurgo incisus magnam copiam puris effudit, et etiam inopinanti ægro mortem attulit. Ad hoc, similia exempla abscessuum, qui inflammationi rheumaticæ supervenerint, memorata habet ARETÆUS.

His cognitis, rheumatismum minimè tam raro, quàm putant nonnulli medici, in abscessum inclinare, concludere æquum videtur.

Sanguis e vena alicujus cum hoc morbo conflictati missus, *coriaceam* albam, haud secus ac cum alii morbi inflammationem habentes adsint, pelliculam induit.

Rheumatismus sæpe complures hebdomadas perstat; et interdum, ut in exemplo quod memoratum habet HOMIUS, per annum demi-dium. Febris ardens rarissimè diutius tribus hebdomadis, raro tamdiu, producitur. Dece-

dente

8 DISPUTATIO MEDICA

dente febre, dolores commissurarum plerumque remittunt, rariùsque ab uno in alium artum migrant.

Haud multò pòst accessionem morbi, sudor profectò emanat ; sed rarò copiosus est, neque, eo manante, levantur dolores, aut solvitur morbus.

Antiqui, licèt in iis, quæ de medicina posteris prodiderunt, verbum, *rheumatismus*, rarò quidem occurrat, tamen morbum, cui nomini est, probè intellexisse, et sub nomine, *arthritide*, descripsisse videntur. “ Communis,” ait ARETÆUS, “ omnium articulorum dolor est “ arthritis ; sed pedum dolorem *podagram* “ vocamus, coxendicum *ischiada*, manuum vero *chiragram* *.”

Medicis quidem antè innotuit, quàm florebat ARETÆUS. CÆLIUS enim AURELIANUS, auctor qui scripsit ante GALENUM, injecta dolorum, quibus laborare solent articuli, mentione,

* Vid. ARET. *De Caus. et Sign. Morbor. Diuturn.* lib. ii. cap. xii. p. 66.

tione ait: " Sed de his nominibus, quæ loco-
 " rum causa discreta esse videntur, unius ta-
 " men virtutis esse intelliguntur, in curatio-
 " nibus certandum non est. Sunt enim ha-
 " rum *passionum* causæ antecedentes variæ,
 " ut vinolentia, frigus profundum, *cruditatio*,
 " libido venerea, labor immodicus, vel repen-
 " tina desertio solitæ exercitationis *."

BOTALLUS, auctor GALLICUS, hunc morbum
 primus luculenter tractavit. BALLONIUS, GAL-
 LICUS quoque medicus, qui initio sæculi de-
 cimi sexti florebat, ei nomen, *rheumatismum*,
 indidit, et podagrâ et *catarrho* accuratè dig-
 novit.

SYDENHAMUS, auctor quidem sagax et præ-
 clarus, de rheumatismo longè, quàm priores
 medici, luculentiùs scripsit. Acutum et ve-
 tuustum clarissimè discrevit; variosque indicavit

B modos

* Vid. CAEL. AUREL. *Morbor. Chronic.* lib. v.
 cap. ii. p. 557.

10 DISPUTATIO MEDICA

modos, quibus, uterque suo, curentur *. Ut, quod ad rheumatismi curationem attinet, SYDENHAMUS omnibus antecessoribus antecelluit, sic SYDENHAMO ipsi antèit CULLENUS. Hic enim auctor præclarus, dum ab eo, de causa proxima, differtur, rem profectò lucidè exposuit, quæ antea peritissimos quidem auctores latuerat.

MORBI DEFINITIO.

“ Morbus ab externa, et plerumque evidente causa; pyrexia; dolor circa articulos, musculorum tractum sequens, genua et reliquos majores, potius quàm pedum vel manuum articulos, infestans, calore externo auctus †.”

In

* Vid. SYDENHAM. cap. v. sect. 9.

† Vid. *Synop. Nosol. Method.* gen. 22.

DE RHEUMATISMO ACUTO. 11

In hanc definitionem, pro verbis, "*plerum-*
"*que evidente causa,*" fortasse hæc, "*plerum-*
"*que frigore,*" aptiùs inferantur.

D I A G N O S I S.

Præcipui morbi, quibus cum Rheumatismo ulla intercedit, similitudo, sunt Podagra, *Syphilis*, et *Scorbutus*; a quibus internosci potest ad sequentia animum advertendo.

Rheumatismus frigore concitatur; *podagra*, ut observat CULLENUS, est morbus hæreditarius, qui ab evidente nulla causa externa oritur: juniores et pleniores, qui trigésimum quintum ætatis annum nondum attigerint, ille morbus invadit; hic proveciores ætate senesque, in primis luxu confectos: huic mares potissimum patent; illi fœminæ: rheumaticus artubus plerumque majoribus, genibus nempe, coxendice, et cubitis laborat; minoribus contrà, manuum nimirum et pedum digitorum, arthriticus:

12 DISPUTATIO MEDICA

ticus: rheumatismo sæviente, dolor sæpe ab una commiffura ad aliam vagatur; podagra eandem pertinaciùs occupat: in illo morbo, dolorem plerumque antegreditur febris; in hoc, febrem dolor: podagrigo dolor, et ventriculi aut aliorum viscerum affectiones, sese viciffim excipiunt; rheumatico non ita: accessio podagræ interdum nimio cibo aut potu inducitur; rheumatismi, aliis caufis: dolores, quibus insignitur ille morbus, acerbiores funt, et profundius fiti, ligamenta, *periosteum*, et ipsa fortasse offa afficiunt; dum ii, quibus hic, leviores, et musculos tantummodo atque *tendines* infestant: podagra rariffimè inopes incesfit, eosve, qualescunque fint, qui labore quotidiano famem tolerant; contra ea, rheumatismus, si validæ caufæ excitantes admoveantur, homines, qualicunque fint ordine, et quomodo-
cunque vitam degant, nullo habito discrimine, sæpenumero corripit: paucos denique dies ante accessum podagræ, functiones ventriculi, secus ac in rheumatismo accidit, valde pertur-
bantur;

bantur ; appetitus minuitur ; inflatio, acidi liquoris ructus, aliaque cruditatis indicia, hominem infestum habent. De his signis, per hebdomadam, aut etiam diutius, homo priùs conqueritur, quàm podagra eum invadit.

Rheumatismus quoque et *syphilis*, habita eorum quæ dicturi sumus ratione, inter se distinguì possunt. In hoc enim morbo, dolores profundius fiti, ossa et *periosteum* afficiunt ; in illo sentiuntur in musculis tantummodo et *tendinibus*. Quinetiam dolores *syphilitici* plerumque partes ossium medias et duriores, tibiæ, nempe, *fibulæ*, et cranii ossium, obsident ; rheumatici, plerumque ad artus referuntur. Ad hoc, alicui cum rheumatismo conflictanti artus affecti, contrectante aliquo vel tantillùm comprimente, gravissimè dolent ; id profectò, quod *syphili* implicato nunquam accidit. Si denique appareant bubones ; “ ulcera tonsillarum ; cutis, præsertim ad marginem *capillitii*, “ papulæ *corymbosæ*, in crustas, et in ulcera “ crustosa abeuntes ;” tunc morbum *luem veneream*

14 DISPUTATIO MEDICA

neream esse, concludere oportet : Eodem autem tempore, quò, quid ægro sit rei, melius possumus cognoscere, quæritandum est, utrùm fuerit, necne, contagioni venereæ objectus.

Tamet si doloribus *scorbuticis* similitudo quædam est cum *sypbiliticis* ; tamen, hi ab illis, facile secerni possunt, signa, quæ utrosque comitantur, animadvertendo. Eodem tempore, quo molestum aliquem habent dolores *scorbutici*, arteriæ remissè et inæqualiter micant ; putrent gingivæ, spongiosæ fiunt, et pressæ sanguinem profundunt ; foetet anima ; cutis maculis interdum multicoloribus variatur, sed plerumque livescit ; urina, denique, colore varia est, et, mirum in modum, putret.

Hic loci, a re nostra minimè alienum erit ostendere, quibus notis acutus rheumatismus vetusto dignoscatur. Si febris non adfit ; si artus affecti frigidi sint, et rigidi ; si dolores calore leniantur, sed frigore ingravescant : vetustum esse rheumatismum concludere liceat.

C A U.

CAUSÆ REMOTIORES.

Interdum, ut jam suprà memoravimus, neque ætati, neque temperamento, neque sexui quidem, a rheumatismo parcitur; sed, præ cæteris, sanguine nimis repletos incescit. Cùm ita sit, quæcunque homines sanguine nimis repletos faciunt, ea sunt, quæ illos rheumatismo opportunos reddunt. Hujus generis sunt diæta nimis lauta et nutriens; ignavia; vita sedentaria; somnus nimius; solitæ exinanitiones, sanguinis potissimùm et cutis exhalationis, subitò suppressæ. Ad idem genus utique pertinent medicamenta, ex iis quæ corpus roborant, in longum tempus continenter adhibita.

Argentum vivum, si in nimio ejus usu perseveretur, non modò corpus huic morbo obnoxium efficit, sed fortasse ipsum interdum morbum concitat. Inter omnes enim convenit, argentum vivum, haud secus ac plumbum, acerbissimos

bissimos musculorum dolores haud rarò afferre, etiamsi his non semper superveniant inflammatio et febris.

Ex causis verò, quæ rheumatismum concitant, præcipuæ sunt frigus et humor corpori, potissimum nimis calefacto, admota. Cur eos, qui regiones ad polos vergentes incolunt, sæpius afficiat hic morbus, ratio est, quòd, ob constitutionem aëris, et quia carnibus plus victitant, validiores sunt et pleniores.

CAUSA PROXIMA.

Res nulla, quam tractat medicina, obscurior est, quàm causa *proxima* morborum. Quæ qualisve sit ea hujus morbi, nondum sanè inter medicos convenit. Hi specialem fluidorum acrimoniam esse censent; illi, eorundem lentorem. Has verò opiniones, ex toto, labefactavit clarissimus CULLENUS; qui censet, esse extrema corporis superficiei vascula, præter
solutum

solitum constricta, dum eodem tempore arteriarum renixus, per totum cursum intenditur. Rebus ita semet habentibus, impetus sanguinis augetur, dum eodem tempore, quò minùs hic expeditè profluat, obstititur. Hinc, secundum CULLENUM, efficiuntur inflammatio et dolor.

De hac re differens, his verbis utitur: "The
 " resistance formed excites the *vis medicatrix*
 " to a further increase of the impetus of the
 " blood; and, to support this, a cold stage a-
 " rises, a spasm is formed, and a pyrexia and
 " phlogistic diathesis are produced in the
 " whole system*." Idem auctor, in opere
 hic citato, ait: " But there seems to be also
 " in the case of rheumatism a peculiar affec-
 " tion of the fibres of the muscles. These fi-
 " bres seem to be under some degree of rigi-
 " dity, and therefore less easily admit of mo-
 " tion, and are pained upon the exertion of
 " it†."

C

RATIO

* Vid. CULLEN. *First Lines*, § CCCCLVIII.

† Ibid. § CCCCLIX.

RATIO QUORUNDAM SIGNORUM.

Ruboris, tumoris et doloris qui rheumatismum insigniunt, rationem reddere, minimè arduum erit; si in memoria teneamus, sanguinem, ne expeditè circumfluat, spasmo extremorum vasculorum impediri, et artus, quàm aliæ membrorum partes, tela cellulosa multò perfectò minùs obtegi. Eodem tempore, quo constringuntur extrema vascula, impetus sanguinis usque eò intenditur, ut fieri non possit, quin arteriolæ exhalantes, præter solitum dilatæ, rubro sanguine in eas propulso impleantur et turgescant, atque fortasse partes hujus tenuiores solito uberiùs effundant. Hinc efficiuntur tumor, dolor et rubor. Musculorum simul fibræ, præter ordinem, rigidæ esse videntur; et perfectò verisimile est, hanc rigiditatem in causa esse, cur, per eos, dolores
tam

DE RHEUMATISMO ACUTO. 19

tam procliviter et sæpe, ab uno artu ad alium, migrent.

PROGNOSIS.

Etiam si frequentissimus morbus sit rheumatismus, rarissimè tamen lethalis est. Bonum est, si ægrotus sit juvenis et validus; si morbus nunquam antea eum vexaverit; si signa febris sint levia; si urina deponat sedimentum furfurosum; si absque medicamentis, ex iis quæ calefaciunt, totum corpus sponte insudet; si papulis efflorescat cutis; si alvi aut etiam sanguinis profluvium sponte supervenerit; et, denique, si æger cibum appetat, assumptumque concoquat.

Contra ea, malum est, ubi rheumaticus est senex, et hoc aliisve morbis prægressis magnopere infirmatus; ubi unus tantummodo artus affectus vehementissimè dolet; et, demum, ubi morbus nonnulla ex visceribus adoritur.

Finitur

20 DISPUTATIO MEDICA

Finitur rheumatismus plerumque resolutione, perrarò suppuratione, gangræna aut scirrho ferè nunquam. Ipse autem ego vidi unum hujus morbi exemplum, ubi artûs inflammatio suppuratione finita est. Æger, cui hoc accidit, juvenis erat corporis alioquin sani; qui, injussu chirurgi, parti affectæ fomenta et cataplasmata admoverat.

Hoc exemplo, et STORKII auctoritate adductus sum, ut credam, rheumatismum minimè tam rarò, quàm nonnulli existimant, suppuratione finiri. Auctor enim dictus, et alii quoque, tumorum in hoc morbo provenientium mentionem injecerunt, qui medicamentis discutientibus resolvi non poterant; qui verò, incisione in eos facta, magnam puris copiam profuderunt.

M E-

METHODUS MEDENDI.

Nobis non mirandum est, antiquos, quippe qui, in summa ignorantia causarum, quibus efficiuntur morbi, persæpe versarentur, infelices haud rarò medendi rationes proposuisse. Existimârunt, podagram, *scorbutum* et rheumatismum ex variis humoribus pendere; et diversas profectò curandi rationes, prout hunc humorem dominari opinarentur illumve, secuti sunt. Mirum hujus exemplum TRALLIANUS enarrat. hisce verbis: “ Si humor, qui
 “ articulis influit, acris et biliosus esse, ex indiciis, quæ commemoravimus, tibi appareat, liquet, sanguinis *vacuationem* adhibendum non esse, sed medicamento potius bilem ducente utendum *.”

CELSE mos erat, fovere partes rheumatismo affectas calefacientibus, et iis cucurbitulas
 cruentas

* Vid. lib. XI. cap. 1.

22 DISPUTATIO MEDICA

cruentitas admove. GALENUS medicamenta ex iis præscribere solebat, quæ roborant ; sed putabat, necessarium esse interdum sanguinem prius mittere, quàm ad hæc confugit.

HIPPOCRATES, et alii antiqui existimârunt, cauteria ad curandum rheumatismum multum potuisse ; sed eorum usus jam olim in defuetudinem abiit.

SYDENHAMUS omnem ferè spem in sanguinis missione posuit. Ineuntem morbum nullo alio modo curandum esse censuit. Simul atque arcessitus ægrum visit, sanguinem mittendum curavit usque ad decem aut duodecim uncias, et die postero ad tantundem ; et etiam post unum, alterum, aut tertium diem, denuo tali eliciendum quantitate, qualem res postularent. Initio morbi, dum hoc modo sanguinem iterum detraxit iterumque, a catharticis, ex toto, abstinuit ; et præcepit, ut interea æger imbecillo cibo viveret, et cerevisiam biberet tenuem ; atque ut diebus, quibus sanguis non missus est, *clysmata* ex lacte, per anum, injicerentur.

His

His per complures dies factis, curavit manè et vesperè assumendum catharticum lene ex *diacodio* ; deinde ægro permisit, ut in pristinam vivendi rationem gradatim rediret.

Clarissimus BOERHAVIUS ad hunc morbum animum haud multum advertit, priusquam ipse, ætate jam provectus, eo affectus est ; et etiam tunc de eo multò sanè opinione pauciora dixit. Diæta ex materia imbecilla constans, quies, et *vesicatoria*, ea profectò sunt medicamenta, quæ contra rheumatismum plurimum pollere opinatus est. PRINGELIUS, Eques, sanguinis missionem rheumatismo laborantibus multum proficere existimavit. Medicus ille sagax, sanguinem iterum mittendum curabat iterumque, prout vires ægri suffere possent, et signa morbi postularent. Si rheumatismus unam tantummodo corporis partem afficeret, et febris esset lenis, ad alia remedia decurrebat. Ubi, postquam febris remiserat, dolores et tumores artuum etiamnum remanebant,

24 DISPUTATIO MEDICA

remanebant, ei mos erat præcipere, ut parti affectæ magna hirudinum vis admoveretur.

BROCKLESBEIUS multus est in laudando efficaciam, qua in rheumatismum pollet nitrum. MORTON monet sanguinem semel iterumve mittere, et stomachum leni vomitorio evacuare. Cùm primùm remisisset febris, frequentes *cinchonæ* corticis doses, in quibus aliquid opii inerat, adhibere solebat.

Rationibus medendi quorundam auctorum, qui fide et eruditione præclari erant, quique, temporibus diversis regionibusque, floruerunt, perbreviter enumeratis; nunc animum intendamus ad eam rationem medendi, quæ, CULLENO aliisque præclaris medicis approbantibus, nunc invalet.

Quum, dum urget rheumatismus acutus, corpori insit *diathesis phlogistica*, ad sanguinis detractionem medici haud immeritò decurrerunt. Verùm tamen, quin nonnulli, imprimis SYDENHAMUS, sanguinem nimium mittendum curaverint, nemini in dubio esse potest.

potest. Hic auctor, qui a sanguine misso summum, contra rheumatismum, auxilium expectare solebat, morbi causam ex vasis sanguiferis unà cum sanguine detracto elici posse, perperam existimavit. Hic verò error medicum, tam accuratum naturæ observatorem, semper effugere non potuit. Sub finem enim vitæ, experientia propria doctus, quantum rheumatismo implicitis noceret sanguis nimia quantitate detractus, perspexit; et confessus est, magnam vitalis hujus laticis jacturam, ad tollendum morbum, minimè esse necessariam.

Constat hominum, cum hoc morbo conflictantium, corporibus inesse *diathesin phlogisticam*, et simul spasmus extremorum vasorum. Cùm ita sit, qualis ea tollat medendi ratio, talis instituenda est. Primum itaque minuendus est

RENIXUS CORDIS ET ARTERIARUM.

Hoc multis modis fieri potest, sed potissimum missione sanguinis. Si morbus sit recens, febris magna, et æger juvenis et corpore validus, sanguis, ad duodecim circiter aut quatuordecim uncias, bis aut sæpius per decursum morbi eliciendus est. Verùm enimvero, quantum sanguinis mittendum sit, certò statuere non possumus. Hoc autem, aliqua ex parte, possumus judicare, animadvertendo, qualis adfit gradus *diathesis phlogistica*; quamdiu persistit morbus; quænam sit ætas ægri; pleniusne corpore robustusque sit, neene; utrùm necne, sanguinis jacturam sufferre consueverit; quales effectus sanguis jam detractus ediderit, qualisque ejus sit species; quidnam sit tempus anni; et, demum quales regiones æger habitet.

Sanguis,

Sanguis, ad quatuordecim aut sexdecim uncias, uno tempore missus, signa febris multò magis levat, quàm idem, aut major quidem quantitas, diversis temporibus; quia, sanguine ita misso, vasa, quæ sanguinem vehunt, subitò resolvuntur, et semet circumfluenti liquori illico accommodare non possunt. Eandem ob causam, sanguis pleno rivo et expedito elicited, quàm languido et tardo missus, multò efficacior est.

Licet autem missus sanguis, ad sævitiam hujus morbi levandam, multum polleat; tamen curandum est medico, ne tantum ejus detrahendum curet, quantum ægri vires nimium exhauriat: mors enim quorundam, qui rheumatismo laborârunt, nimis vitalis hujus laticis jacturæ tribuenda videtur. Sanguinis autem specie non semper dirigendi sumus. Quamvis enim, ut in aliis morbis inflammationem habentibus, sanguis elicited pelliculam albidam ostendat; tamen, quippe cum hæc sit signum sæpe fallax, minimè iterum eliciedus,

ciendus, nisi signa minùs ambigua, validi nempe arteriarum ictus, eliciendum indicent. Si arteriæ jam conciderint, tum, utcunque graves sint dolores, sanguinem e brachio detrahendo abstinendum est. Interdum profectò, quantâ maximâ sufferre potest æger sanguinis copiâ e brachio detractâ, doloribus autem nondum optatò levatis, nonnihil ex parte affecta, cucurbitulis cruentis admotis, vel, quod profectò, ut existimant plurimi, multo melius est, hirudinibus quæ inflammatum artum minùs irritant, elici potest.

Urgente rheumatismo, carnibus, atque liquoribus omnibus meracioribus corpusque incitantibus abstinendum est; et diæta ex materia imbecilla, in primis frugibus farraceis, lacte, liquoribusque dilutioribus victitandum. Eodem tempore omnia irritamenta sedulò vitanda sunt; calor potissimùm, motus, atque musculorum qui artus laborantes movent exercitatio. Ita quoque ponendum est corpus, ut quàm paucissimi muscoli intendantur.

Pertur-

Perturbationes omnes, eæ in primis quæ mentem excitant, vitandæ sunt. Quinetiam eliminandæ sunt quàm primùm e ventriculo cruditates, et ex intestinis fæces præter solitum retentæ; quippe quæ, corpus irritabile reddendo, morbum graviores faciant.

Rheumatismo laborantibus multùm proficiunt medicamenta, ex iis quæ corpus refrigerant; utpote quæ impetum sanguinis, et calorem corporis, insigniter temperent. Ex his anteferenda sunt acida nativa e frugibus parata, et sales neutri. Posterioris generis plurimùm, ut experimentis captis comperti sunt SMITHIUS aliique, pollet nitrum. Quin plurimùm possit, profectò non dubito; sed, minimè adeo ubertim adhibendum esse, quàm suadet BROCKLESBEIUS, censeo; quippe cùm, ut notat CULLENUS, multus ejus usus quædam secum incommoda afferat: "I could hardly," ait hic auctor, "or at least seldom, find a stomach that would bear half the quantity of nitre that Dr BROCKLESBY seems to have employed;

“ employed ; and, in most cases, I have been
 “ limited in the doze of nitre that I could ex-
 “ hibit *.” Quindecim propè grana vel vi-
 ginti nitri, secunda, tertia, vel quarta quaque
 hora, optato plerumque successu adhiberi pos-
 sunt ; et interdum secundis avibus dosis paula-
 tim augeri.

Camphora quoque multùm, contra rheuma-
 tismum, pollere dicitur. Ex enim experimen-
 tis, quæ ceperunt HOFFMANUS, BERGERUS,
 COLLINUS, HOMIUS et ALEXANDER, præclari
 medici omnes, constat, hoc medicamentum
 ictus arteriarum rariores reddere, et totum cor-
 pus refrigerare. Quod si magna quantitate
 adhibeatur, semper, alia velut medicamenta
 perquam efficacia, ægrum incommodo afficit.

Præter vim, qua pollet *camphora*, corpus re-
 frigerandi, aliam utique possidet, somnificam
 nempe, qua rheumaticis multùm proficiat ;
 eoque magis, quòd ab iis ad opium tutò con-
 fugi non potest. Quum verò quantitas *cam-*

phora

* Vid. CULLEN. *Mater. Medic.* vol. ii. p. 343.

phoræ ad somnum conciliandum necessaria, adeo fit magna, ut non omnibus conveniat; nonne quæri potest, utrùm cum opio conjuncta prodesset, necne, et tutò adhiberetur? Quod ad dosin attinet, a granis quatuor ter quotidie assumptis incipiendum est; et, uno quoque die, dosis duobus granis augenda, usquequo ad quadraginta quotidie, vel etiam plura, perventum sit. Quod si, ad dolorem mitigandum et somnum conciliandum præscribatur, tum hora somni assumantur grana decem; et, nisi vetent signa quædam molesta, dosis gradatim augenda.

Vomitoria, five ad vomitionem excitandam, five ad nauseam, adhibita sint, rheumaticis multum levaminis afferunt; quippe quia fluida ad extremum corpus, mirum in modum, evocant. In hunc quoque finem utiliter adhiberi possunt sales quidam medii, atque medicamenta ex iis quæ diluunt, spasmus solvunt, sudoremve movent.

Sudor

Sudor elici potest multigenis medicamentis, variis nempe *ex antimonio* præparatis, salibus neutris, sed præcipuè pulvere *ipecacuanbæ* composito, ad grana decem, secunda quaque hora adhibito, dum sudorem elicuerit.

Quò sudor proficiat, sanguine semel sæpiusve misso, et alvo subducta vel mota, eliciendus est medicamentis, ex iis quæ corpus neque multum incitant neque calefaciunt; a duodecim horis, usque ad triginta, ægro interim quantum possit insomni, continuandus; elicitus, non frigore admoto repellendus; corpus, dum insudat, pannis laneis circumvolvendum.

Sudore manante, liquores tepidi identidem, sed initio parva tantummodo quantitate, bibendi sunt; juscula nempe dilutiora, aqua cocta ex salvia, serum lactis coacti, aliaque consimilia. Si, aliis partibus sudore humectatis, pedes et crura nondum insudent, his admovendi sunt vel lateres calefacti, vel utres aquâ tepidâ impleti, quò hinc quoque sudor eliciatur. Satis enim experientia constat, quo æquabilius,

æquabilius, ubique corporis, sudor effluat, eò plus profecturum esse.

Postquam satis diu sudaverit æger, corpus ejus mantilibus calefactis quàm primùm exsiccandum est, deinde laneis calidis involvendum; atque ipsum ægrum domi complures dies esse oportet.

Siquando sudor elicitus, ictus arteriarum neque rariores neque molliores reddat, sed potius anxietatem, spirandi difficultatem, et dolorem capitis augeat; et si tenax admodum sit: tum parum profuturum esse, ideoque medicamentis non ampliùs movendum, concludamus.

Licet resolutio ventris non tantum, ad *diathesin phlogisticam* minuendam, possit, quantum sanguinis detractio, tamen multum proficit; et, nisi motus ad desidendum necessarii, quò minus fiat, obstant, identidem efficienda est. Si nobiscum reputemus, quàm magnâ quantitate fluida detrahi possint ex corpore per arterias exhalantes excoercentesque ductus innumeros, quæ in intestina hiant; satis constabit,

E

purgationem,

purgationem, effusionem ex his vasis augendo, multum ad minuendam plenitudinem corporis, idioque *diathesin phlogisticam*, pollere. Rheumatismo urgente, venter resolvendus est medicamentis, ex iis quæ non multum stimulant aut calefaciunt; quorum optima sunt Sales Medii, Ecligma Sennæ, et consimilia.

Cinchonæ cortex nuper, apud medicos nonnullos, multum inclaruit; utpote medicamentum, quod rheumaticis insigniter proficiat. Per cursum morbi, esse, temporibus interpositis, identidem optatò adhibitus dicitur. Verum, etiam si assumendum hunc corticem suadeant periti quidam medici; tamen ad eum non prius decurrendum esse, quam provenerit sudor, lateritium quid in urina subsederit, et remiserit febris, opinamur. Tum utiliter, fortasse, assumi potest, et quidem obstare ne Acuto Rheumatismo superveniat Longus.

Anodyna, nisi eodem tempore, quo dolorem levant, et somnum conciliant, sudorem quoque moveant, rheumaticis plerumque nocent.

cent. SYDENHAMUS de hujusmodi medicaminibus differens, hisce verbis ait, “ Quamobrem, utut sæviat dolor, per omnem hujus morbi decursum, religiosè mihi ab his temperandum existimo; modò mihi animo fit, curationem a sanguinis missione solùm petere; cùm illorum usu frigatur morbus, neque tam facilè venæsectioni cedat; quæ i deo, ob hæc medicamenta nimis officiosè exhibita, sæpius, quàm erat opus, celebranda.”

STORKIUS quoque refert, opium hoc morbo laborantes malo afficere. Nonnulli enim, hoc medicamento assumpto, magno dolore capitis et somniis terrificis vexantur. Somnus, qui hinc conciliatur, non, ut naturalis, eos reficit. Postero die fatigati quasi, et somniculosi sunt. Arteriarum quoque ictus, post usum opii, multò, quàm naturaliter oportet, celeriores sunt, inæqualiores et contractiores.

An, urgente Rheumatismo, aliquid auxilii a variis ex hydrargyro præparatis petendum, necne,

36 DISPUTATIO MEDICA

necne, sit et expectandum, nondum inter medicos convenit. Nunquam, ut confet DONALDUS MONRO proficit, nisi cum ægro infit labes *syphilitica*.

Contrà, ROBERTUS HAMILTON, qui LINI REGIS, medicinam facitabat, certiores nos facit, *hydrargyrum muriatum mite*, ut ipse experientiâ multorum annorum compertus est, plurimum Rheumatismo laborantibus prodesse. Sanguine detracto, et alvo mota vel subducta, huic medico mos erat, dare ægrotis octava quaque vel duodecima hora, boli forma, *hydrargyrum muriatum mite* cum opio conjunctum. In singulis bolis inerant illud a grano uno usque ad quinque, et hoc a quarta parte grani usque ad granum, prout gradus inflammationis, et alia signa postularent.

Hydrargyrum verò, non modò non semper prodesse, sed interdum admodum nocere, nobis propriâ experientiâ persuasum est. Rheumatico enim, cui, quò morbum tolleret, hoc
medica-

medicamentum assumendum curaverat peritus medicus, tanta vis inflammationis supervenit, ut, quò hæc conquiesceret, sanguinem semel elicere iterumque prorsus necessarium esset.

Quare, HAMILTONE præscribente, tantopere prodesset, ratio profectò in promptu est. Non enim priùs adhibendum curabat, quàm, sanguine misso, alvoque cita vel ducta, *diathesis* corporis *phlogistica* jam satis temperata erat. Quinetiam, ut cum opio, interdum etiam cum *tartaro emetico* et *campborà*, conjunctum assumeretur, præcipiebat ; et profectò minimè dubium est, quin, his auxiliantibus, plùs, quàm propriis tantummodo potest viribus, ad sanguinem extrema versus et sudorem eliciendum polleat.

Quod ad *camphoram* speciatim attinet, dilucidè experimentis a LASSONNIO captis constat, hydrargyri, æquè ac aliorum medicamentorum incitantium, quibus admisceatur, acrimoniam, mirum in modum, minuere. Cùm ita sit, hydrargyrum cum ea consociatum, ipsis iis in morbis

38 DISPUTATIO MEDICA

morbis inflammationem habentibus multum, saltemve aliquantum, proficiat, in quibus per se datum multum noceret.

His cognitis, HAMILTONEM hydrargyro foli prosperos attribuisse effectus, quos missio sanguinis, resolutio ventris, medicamenta que cum eo consociata adhibere solebat, magna ex parte ediderint, prorsus existimamus.

Medicamenta parti dolenti admota, haud multum prodesse, immo interdum nocere, videntur. Fomenta enim initio potius augent dolores, quam levant. *Camphora*, atque medicamenta ex iis quæ cutem rubefaciunt, dolores leniunt quidem; sed, ut ab uno artu migrent ad alium, efficiunt. *Vesicatoria*, nisi quoties uni artui pertinaciter infideat dolor, nunquam admovenda sunt. Si dolor inveteravit, et partibus artus profundius fitis hæret, MONRO præclarus, fonticulum, partem dolentem quam possit proximè, faciendum suadet.

A *fulmine electreo*, dum urget Rheumatismus Acutus, auxilium non petendum est. Ex enim
pericli-

periclitatione de eo, in Valetudinario UPSA-
LENSI compluries facta, constat, scintillulas
electreas, ex partibus laborantibus elicitas, do-
lores quidem levâsse; sed, haud multò pòst,
vertiginem, ventriculi ægritudinem, et graves
abdominis dolores, supervenisse *.

Si quando, ut interdum accidit, Rheumatif-
mus, relictis artubus, ullum ex visceribus petat,
et magnum periculum intentet; tum medica-
menta, ex iis quæ cutem rubefaciunt, *sinapismi*
nempe, vel potius quæ eandem illico exulce-
rant, partibus, unde migraverit, primo quo-
que tempore imponenda sunt; quippe cùm,
STORKIO celeberrimo testante, inflammationem
in artus relictos brevì pòst evocent, et signa vis-
ceris laborantis periculosa leniant.

* VAN SWIETEN. *Comment.*

F I N I S.

LIBRARY OF THE MEDICAL

W. H. H. H. H. H.

HYDROCEPHALUS ACUTUS
